

NEONATOLÓGIA KEDYSI A DNES...

Mackaľová V,
Rojiková K,
Šubiková J,
Neonatologická klinika JLF UK, UNM Martin

„ Nevedieť čo sa stalo pred Tvojím narodením,

znamená byť stále dieťaťom“

Marcus Tullius Cicero

KEDYSI....VO SVETE

- Okolo roku 1880 v Paríži pôrodnici Tarnier a Budin založili prvé kojenecké oddelenie , vyvinuli prvý teplovzdušný inkubátor, zaviedli kŕmenie gastrickou sondou
- Neonatológia , ako odbor pediatrie, sa vyšpecifikovala z gynekológie a pôrodnictva
- Významnú rolu zohralo Francúzsko, Veľká Británia a USA
- Prioritou v starostlivosti o choré a nedonosené deti bolo udržiavanie optimálnej TT a zabezpečenie výživy (kŕmenia)
- Inkubátor (Knee Scherer, Lion)
- John Záhorský- v rokoch 1901-1905 podrobne popísal fungovanie oddelenia s inkubátormi

KEDYSI....

- Starostlivosť o chorého alebo predčasne narodeného novorodenca bola vždy ovplyvnená danou dobou
- Dejiny starostlivosti o novorodencov môžeme rozdeliť do troch etáp:
 - „hands off“ (1920-- 1950)
 - „heroic years“ (1950-- 1970)
 - „experienced years“ (1970-- 2000)

„ HANDS- OFF“

- Táto doba je charakterizovaná polemikou o tom, či a kedy choré alebo nedonosené deti zachraňovať
- Zistilo sa, že pri bežnej manipulácii s chorým dieťaťom dochádza k zhoršeniu jeho stavu apnoické pauzy, cyanóza, poklesy vitálnych funkcií ...
- Dieťa sa udržiavalo v izolácii, zabezpečovalo sa teplo a výživa
- Pokroky
 - koncom 40.rokov prvá exsanguinácie
 - v 50.rokoch zavedenie liečby antibiotikami
- 1944 Edith Jackson, Yale „rooming in“
- 1949- „skin to skin“

„ HEROIC YEARS“

- Doba charakteristická tzv. terapeutickou explóziou, ale aj uvedomením si niektorých negatívnych následkov liečby
- Významný bol objav poškodenia sietnice oka z nadmerného používania kyslíka
- Umelá pľúcna ventilácia- dôležitý krok pre záchranu detí
- V USA nastal pokrok po smrti najmladšieho syna Kennedyovcov, Patricka
- Vznikalo veľké množstvo JIS, hlavný cieľ bolo znížiť mortalitu predčasne narodených detí
- 1952 Virginia Apgar, popísala hodnotiace skóre
- 1960 použitie termínu neonatológia
- 1968 zavedenie intravenózneho výživy
- 1970 CPAP nasálny , celotvárová maska

„EXPERIENCED YEARS“

- V 80.tých rokoch sa stala intenzívna starostlivosť v neonatológii veľmi invazívnou, až agresívnou, následkom boli: barotraumy, rozvoj bronchopulmonálnej dysplázie poškodenie sietnice s následnou slepotou, sekundárne infekcie, patologické neurologické nálezy
- Zdokonaľovanie techník a postupov z hrdinskej doby
- 1980 Tetsuro Fujiwara prvá aplikácia surfaktantu
- 1990 významný pokrok v znižovaní mortality detí medzi 23 žg.t. s hmotnosťou 500 žg
- Využívanie mikrometód a zavedenie do praxe

KEDYSI....U NÁS

- Prvé poradne pre tehotné vznikali po roku 1910
- 1947 Vladimír Kluska prvá koncepcia starostlivosti o novorodenca
- 1948 poradne navštevuje len 8% žien
- 1949 Brno, prvý primariát na Novorodeneckej klinike - Dr.Voslařova Schnellenerova
- 1952 zavedenie tehotenských knižiek do praxe, potravinové lístky, poradňou prechádzalo 80% žien, zvýšil sa počet ústavných pôrodov
- 1952 NEC
- 1950 prvá exsangvinácia
- 1958 popísaný efekt svetla na vplyv hladiny bilirubínu
- 1960 exsangvinácia ako štandardná súčasť liečby hemolytickej choroby

- 1963 zavedenie screeningových vyšetrení do praxe
- RTG diagnostiky plodu, následne ultrazvukové vyšetrenie
- Kardiotokografický záznam
- Koncom 80. rokov bola do praxe zavedená amniocentéza
- „reálny socializmus“ budú takýto ľudia pre spoločnosť kvalitný?

SLÁVNY PREDČASNE NARODENÝ

- Sir Issac Newton
- Victor Hugo
- Sir Winston Churchill
- Anna Pavlova
- Johanes Kepler
- Albert Einstein
- Stevie Wonder
- Charlie Sheen
- Jozef Vajda
- Martina Moravcová

DNES....

Neonatológia je špecializačný odbor pediatrie, poskytujúci diagnostickú, liečebno-preventívnu a ošetrovateľskú starostlivosť všetkým novorodencom do 28. dňa veku života.

U predčasne narodených detí do 1. mesiaca korigovaného veku, hranicu však nemožno stanoviť presne. Starostlivosť o novorodencov sa poskytuje na základe najnovších poznatkov lekárskej vedy a ošetrovateľstva.

DNES....

- Slovensko má na mape neonatológie svoje miesto
- 2009 bola do screeningových vyšetrení pridaná cystická fibróza
- Návrat k dávno objavenému
- Centralizácia na špecializované pracoviská
- Prevozy sa vykonávajú „in utero“, alebo MIJ po narodení dieťaťa
- Špičkové technické vybavenie, odborne vyškolený personál
- „Rooming in“
- „Mother and baby friendly hospital“
- Medziodborová spolupráca

NÁVRAT K STAROSTLIVOSTI „NEŽNÝCH ŽENSKÝCH RÚK“

ĎAKUJEM ZA POZORNOST